

Francesc Rotger

Ja és ben conegut que, dels clàssics, com dels porcs (amb perdó) tot s'aprofita. Tal vegada, Shakespeare és un dels exemples més evidents; a part que els seus textos es posen en escena en repetides ocasions (això és com les cançons dels Beatles: sempre en sona qualcuna a qualche banda del món), el cinema s'ha apropiat, sempre que ha pogut, de les seves històries i dels seus personatges: de vegades amb adaptacions més o menys fidels, d'altres amb versions tan lliures que es pot perdre la referència si no s'especifica amb anticipació. Així tenim *West side story*, que va fer possible, pos per cas, un *Romeu i Julieta* als carrers d'una Nova York de fa un parell de decennis. També Akira Kurosawa, a qui el Centre de Cultura "Sa Nostra" ha dedicat un cicle aquests dies, tot coincidint amb la seva recent desaparició física, va beure artísticament de *Macbeth* o *El rei Lear*. Però, a més de Sir William, hi ha una llarga relació de creadors que han inspirat re-creacions de tot tipus, des de la genialitat a la vergonya aliena.

Victor Hugo és un d'aquests creadors recreables i tantes vegades recreats; la versió cinematogràfica de la narració *Els miserables* ha estat una de les novetats de la tardor a la cartellera de Palma. Aquesta mateixa història, però, ja havia estat objecte, amb anterioritat, d'una adaptació a una fórmula que així, inicialment, semblava bastant més insòlita: com a gran espectacle musical, *Els miserables* ha estat un dels èxits més cridaners d'aquest gènere els darrers anys, en l'àmbit dels escenaris internacionals. En principi, el contingut de l'obra, per la seva duresa, no semblava el més adient per a un musical, però ja fa temps que aquests espectacles deixaren de banda l'amabilitat innòcua dels començaments (Gene Kelly o Fred Astaire no es ficaven en massa complicacions, encara que el que feien ho fessin beníssim) per acostar-se a arguments de signe més dramàtic i, fins i tot, tràgic. El cas d'*El geperut de Notre Dame*, que també partia d'un original d'Hugo, és notablement diferent: amb una producció Disney, i per tant dirigida molt particularment als menuts, és clar que s'havien de suavitzar els aspectes més crus i, de totes maneres, i per

molt que s'escandalitzin els puristes de torn, es pot dir que era una pel·lícula ben aguda i simpàtica. D'altra banda, això de les versions, de novetat no en té res: a partir de la peça de teatre d'Hugo *Hernani*, es va concebre una òpera molt més coneguda, avui, que no l'original. □

